

бухгалтерського обліку) за допомогою спеціальної мовної системи, що дозволяє найпростішим способом і з необхідною повнотою описувати їх» [4]. Таким чином, парадигма бухгалтерського обліку модифікується під впливом виділених особливостей, формуючи специфічний теоретико-методологічний каркас для вказаних установ. Одночасно залишаються спільними характерні для сучасної парадигми проблеми бухгалтерського обліку. Зокрема, потребують вирішення проблеми достовірної та справедливої оцінки стану та фінансових результатів небанківських фінансово-кредитних установ.

Список використаних джерел

1. Кун Т. Структура научных революций. С ввводной статьей и дополнениями 1969 г. – М.: Прогресс, 1977. – 300 с.
2. Wells M.C. A Revolution in Accounting Thought? //The Accounting Review. – July, 1976. – Vol. 51. – No. 3. – P. 471–482 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.jstor.org/stable/245459>
3. Філософія : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. П. Щерба, В. К. Щедрін, О. А. Заглада; За заг. ред. С. П. Щерби. — К. : МАУП, 2004. — 216 с.
4. Соколов Я.В. Основы теории бухгалтерського учета. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 496 с.

УДК 657.372.01

Заяць М.Я.,

к.е.н., викладач кафедри обліку та фінансів,
Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту
Тернопільського національного економічного університету

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ

Визначальною подією, яка сприяла широкому поширенню концепції інтегрованої звітності в світі стало формування у 2010 р. Комітету з міжнародної інтегрованої звітності (IIRC), який є глобальним об'єднанням регуляторів, інвесторів, підприємств, представників провідних професійних облікових і національних урядових організацій. Його основним завданням є створення такої системи звітності, яка б стала загальноживаною нормою та забезпечила ефективну комунікаційну взаємодію між суб'єктами створення вартості та користувачами такої інформації, що має в кінцевому випадку стати новою парадигмою розвитку облікової системи підприємства. У 2012 році IIRC випустила прототип концептуальної основи з інтегрованої звітності, а у 2013 – Проект міжнародного формату інтегрованої звітності <IR>. На сьогодні даний проект, незважаючи на його не повністю легалізований статус, виступає основоположним нормативним документом, який визначає змістовне наповнення та організаційні засади складання інтегрованої звітності підприємств.

Проте, до створення ІРС концепція інтегрованої звітності також пройшла досить складний і тривалий історичний розвиток, який можна зобразити таким чином (рис. 1).

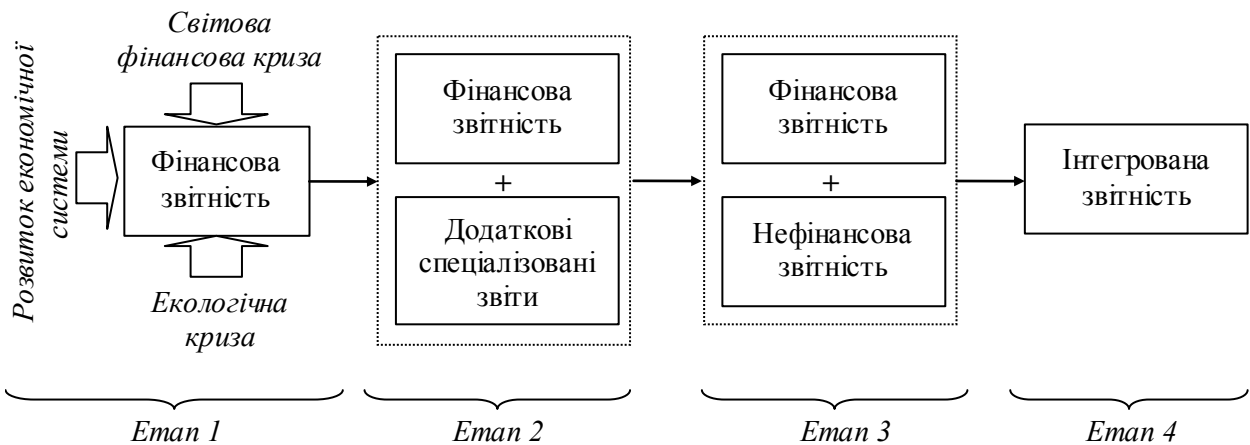

Рис. 1. Еволюція концепції бухгалтерської звітності: від фінансової до інтегрованої

Можна виділити чотири основні етапи еволюції бухгалтерської звітності, що передували формуванню інтегрованої звітності.

Етап 1. Критика концепції фінансової звітності.

Етап 2. Формування додаткових спеціалізованих звітів. Розвиток нових підходів до додаткового звітування в розрізі наведених напрямів призвів до поступового формування стандартів, які забезпечують регулювання процесу змістовного наповнення та складання таких звітів («Стандарти Саншайн з надання корпоративних звітів для зацікавлених сторін» (1996 р.); «Accounting ability (AA1000)» (1999 р.); «United National Global Compact» (2000 р.); «Meritum Guidelines» (2002 р.); «Environmental Reporting Guidelines» (2003 р.); «Danish Guidelines (DATI)» (2003 р.); «Global Reporting Initiative G4 Guidelines» (2015 р.)).

Етап 3. Виникнення концепції нефінансової звітності.

Етап 4. Виникнення концепції інтегрованої звітності.

Аналіз особливостей виникнення і причин переходу від кожного із виділених етапів дозволив обґрунтувати структуру розробленого Проекту міжнародного формату інтегрованої звітності та виявити історичні корені виникнення його окремих положень.

На сьогодні відбувається поступове запровадження концепції інтегрованої звітності в практику великих підприємств, але цей процес ще не набув масового характеру, що викликане існуванням ряду проблем теоретико-методологічного та організаційного характеру, до яких віднесено: 1) трансформація національної системи бухгалтерського обліку з метою переходу від концепції генерування фінансової інформації до фінансової та нефінансової інформації; 2) трансформація моделей прийняття інвестиційних рішень користувачами на основі інформації інтегрованої звітності; 3) забезпечення обліково-інформаційної безпеки підприємства. Вирішення цих проблем дозволить активізувати процес формування інтегрованих звітів і в цілому

сприятиме розвитку облікової системи на підприємствах, які функціонують на засадах сталого розвитку.

УДК 657

Ісай О.В.,

к.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОБЛІКОВА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Прийняття рішень відіграє важливу роль у бухгалтерському обліку, що підкреслюється при визначенні терміну бухгалтерського обліку в різних нормативних документах. З метою задоволення потреб тих, хто використовує облікову інформацію для охоплення економічної суті складних господарських операцій сучасний бухгалтер повинен мати власне професійне судження, вміти аналізувати операції та економічні події, інтерпретувати та аналізувати облікову інформацію та фінансову звітність.

Необхідність формування якісної інформаційної бази системою бухгалтерського обліку, що уможливорює прийняття виправданих управлінських рішень, обґрунтована в фундаментальних працях провідних учених-обліковців.

Облікова інформація є основою для прийняття важливих управлінських рішень як усередині фірми, так і поза нею. та забезпечує кількісною інформацією про економічну одиницю для реалізації трьох функцій: планування, контролю та оцінки.

Користувачі бухгалтерської інформації, що приймають рішення, можуть бути поділені на три групи: 1) ті, хто управляють підприємством; 2) ті, хто знаходяться поза підприємством і мають прямі фінансові інтереси; 3) ті, хто проявляють непрямий фінансовий інтерес до підприємства. Виходячи із потреб адаптації до реалій зовнішнього суспільно-економічного середовища, ці групи користувачів бухгалтерської інформації приймають рішення різного цільового спрямування.

Взаємозв'язок інформації та її користувачів змусив бухгалтерів звернути увагу на те, що функція корисності і є мірою цінності інформації. Оскільки в системі прийняття рішень передбачається командна робота, що вимагає знаходження точки зіткнення цінностей та інтересів його учасників, обліковий процес має на меті забезпечити сталий потік корисної інформації для всіх зацікавлених користувачів.

Необхідно підкреслити, що в американській практиці з метою визначення подвійного економічного впливу господарської операції на підприємство проводиться аналіз кожної операції. Аналіз операції починається тоді, коли з'являється документ, що вказує на завершеність операції та засвідчує її. Після цього, відповідно до характеру операції і застосування фундаментальної облікової моделі, наслідки операції реєструються в системі бухгалтерського